

נופלים בין הכסאות / שירה חורש

שנה חיכיתי לחג בעלי המוגבלויות, קישטתי את כסא הגלגלים ויצאתי אל הביטוח הלאומי

27.8.2009

12 חודשים חיכיתי לו, ליום החג של בעלי המוגבלות, 1 באוגוסט. כשהוא הגיע, עטיתי את מיטב מחלצותיי, את החיוך הרחב ביותר שהצלחתי לגייס בשנה האחרונה, קישטתי את כסא הגלגלים וקיבלתי אותו בזרועות פתוחות. ב־1 באוגוסט נכנס לתוקפו חוק לרון, אותו חוק שאושר לפני שנה ושמוחלל מהפיכה בתעסוקת בעלי המוגבלויות. מזה שמונה שנים אני עובדת כעורכת ב"גלובס", וזאת למרות שהמדינה עשתה כל שביכולתה כדי לעודד אותי להשאר בבית, לא להשתלב בשוק העבודה. לא לתרום ובמקום זאת להתקיים מ־2,300 שקל בחודש, קצבת הנכות שלי.

עד כיוון החוק, ברגע ששכר הנכה העובד עבר את 3,000 שקל ברוטו (קצת יותר לאקדמאים), התבטלה קצבת הנכות שלו, אותה קצבה זעומה שנועדה לאפשר לו לממן סיוע לאתגרים הרבים שלפניו: רכישת עזרים, מימון טיפולים מיוחדים ועוד. אותה קצבה שאמורה לשים אותנו על קו הזינוק לצד האנשים ה"בריאים".

כך קרה שאם אדם בעל מוגבלות מצא עבודה, עשה חיל והתקדם, הוא נאלץ לסרב להעלאה, שכן אם היה מקבל אותה, קצבתו היתה מתבטלת באופן אוטומטי ובין יום, הכנסתו הכוללת היתה מצטמצמת בהרבה.

הח"מ קבלה על מצב אבסורדי זה על גבי דפי "גלובס" כבר בשנת 2003.

בעת, לפי חוק לרון, נכה יאבד את הקצבה רק אם ישתכר 93% מהשכר הממוצע במשק, כלומר כ־7,100 שקל. אם הנכה ישתכר 68%–93% מהשכר הממוצע ינכו לו 40% מהקצבה, ואם ישתכר 25%–68% מהשכר הממוצע ינכו לו 30% מהקצבה. לנכים שמשתכרים 21%–25% מהשכר הממוצע ינכו 10% בלבד מהקצבה, ואילו נכים המשתכרים עד 21% מהשכר הממוצע ימשיכו לקבל קצבה מלאה.

המהפכה קרתה, ואין לתאר את התרוממות הרוח. לא רק שעבשיו אוכל להשתכר בהתאם לכישוריו ולהיקף עבודתי, ובמקביל, להמשיך במאמצי השיקום שלי, אלא שאוכל להתנהל בגו זקוף יותר. אין זה סוד שאנחנו, בעלי המגבלות, אוכלוסיה בלתי נראית. נוח להתעלם מקיומנו, כי מי רוצה תזכורת לכך שהגורל הוא הפכפך, שתאונות ומחלות מתרחשות?

למרות שאנו מהווים 10% מהאוכלוסייה, רוב בני האדם אינם נתקלים בחיי היום יום שלהם בלקויות ובאנשים עם מוגבלויות, אפילו לא במדיה, ובטח שלא בפריים טיים. למעשה, על פי משרד המשפטים, 67% מהישראלים [לא] מכירים או נחשפים לבעלי מוגבלויות, מה שמוביל כמובן לבורות ודעות קדומות. אם כן – היש דרך נהדרת מזו לשפר את המצב העגום הזה? אם הישראלי הממוצע ייתקל בעובד על כסא גלגלים ליד הברזייה או מכונת הצילום, לאט לאט זה ייראה לו נורמלי לחלוטין וחלק מהמרקם החברתי, האנושי.

כשהמדינה מעודדת את הנכים לצאת לעבוד, לתרום, היא למעשה מעודדת אותנו להשתלב כאחד האדם, ומעודדת את היושבים בציון – מאותתת שלה, למדינה, יש עוד תקווה, להפוך לנאורה, מוסרית ושוויונית יותר.

שמחה וטובת לבב, שמתי פעמיי לסניף הביטוח הלאומי ברמת גן, רק כדי להיתקל בהכרזה: "מצטערים, החוק לא מיושם. אין לנו מספיק כוח אדם לטפל בזה".

האוצר וביטוח לאומי מתקוטטים פעם נוספת. הקבוצה המוחלשת נדפקת פעם נוספת.

הכתבה של שירה חורש בעניין העיצומים בביטוח לאומי המעבבים את מימוש חוק לרון ("גלובס" 27.8.2009)